

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

ZÁPIS Z VEŘEJNÉHO PROJEDNÁNÍ

AKTUALIZACE STÁTNÍ ENERGETICKÉ KONCEPCE a její POSOUZENÍ VLIVU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (SEA)

**k veřejnému projednání, které se uskutečnilo 21. listopadu 2013 od 15:00 hodin,
v Kongresovém sále Interhotelu Ambassador, Václavské náměstí 5-7, 111 24 Praha.**

I. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Dosavadní průběh procesu SEA:

Při posuzování vlivů Aktualizace Státní energetické koncepce na životní prostředí byly dodrženy všechny stanovené lhůty pro jednotlivé kroky procesu v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Dosavadní průběh procesu je patrný z následujícího přehledu:

- 22. 5. 2013 – zveřejnění oznámení koncepce příslušným úřadem.
- 26. 6. 2013 – vydání závěru zjišťovacího řízení k Aktualizaci Státní energetické koncepce, v závěru zjišťovacího řízení příslušný úřad formuloval požadavky na zaměření vyhodnocení vlivů na životní prostředí,
- 4. 11. 2013 – zveřejnil příslušný úřad vyhodnocení vlivů na životní prostředí včetně návrhu Aktualizace Státní energetické koncepce,
- 21. 11. 2013 – veřejné projednání koncepce,
- 28. 11. 2013 – předání zápisu z veřejného projednání příslušnému úřadu.

Místo a čas veřejného projednání:

Veřejné projednání Aktualizace Státní energetické koncepce ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, se uskutečnilo dne 21. listopadu 2013 od 15:00 hodin, v Kongresovém sále Interhotelu Ambassador, Václavské náměstí 5-7, 111 24 Praha.

Všichni účastníci veřejného projednání obdrželi Informační materiál k veřejnému projednání Aktualizace Státní energetické koncepce, který stručně shrnoval účel i obsah vlastního dokumentu i průběh jeho pořizování a rovněž důvody a průběh posouzení vlivů na životní prostředí.

Veřejné projednání řídil Ing. Pavel Šolc, náměstek ministra průmyslu a obchodu odpovědný za energetiku.

Účel veřejného projednání:

Předmětem veřejného projednání bylo seznámení účastníků s návrhem Aktualizace Státní energetické koncepce a s výstupy posouzení vlivů koncepce na životní prostředí. Účastníci veřejného projednání měli možnost vznášet dotazy a připomínky jak ke strategickému dokumentu, tak i k dokumentaci vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Přítomni na veřejném projednání (dle účasti a prezenční listiny):

Zástupci předkladatele a zpracovatelé Aktualizace Státní energetické koncepce:

- Ing. Pavel Šolc, náměstek ministra průmyslu a obchodu odpovědný za energetiku
- Ing. Lenka Kovačovská, Ph.D., vedoucí oddělení analýz a predikcí v energetice MPO
- Ing. Pavel Gebauer, ředitel sekce energetiky
- Mgr. Jana Švábová Nezvalová, AMEC, s.r.o., zástupce zpracovatele SEA
- Ing. Petr Vymazal, AMEC, s.r.o., zástupce zpracovatele SEA

Zástupce příslušného úřadu:

- Ing. Jaroslava Honová, náměstkyně ministra životního prostředí, vrchní ředitelka sekce technické ochrany životního prostředí, pověřena řízením sekce technické ochrany životního prostředí a odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
- Ing. Jan Hejhal, Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na ŽP
- Ing. Veronika Šímová, Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na ŽP, vedoucí oddělení SEA

Ostatní účastníci:

- dle prezenční listiny viz příloha

Program a průběh veřejného projednání:

Veřejné projednání probíhalo podle níže uvedeného programu.

Čas	Téma	Přednášející
15.00 – 15.10	Zahájení	Ing. Šolc
15.10 – 15.50	Představení návrhu Aktualizace Státní energetické koncepce (ASEK)	Ing. Kovačovská
15.50 – 16.20	Představení hodnocení SEA ASEK	Mgr. Švábová Nezvalová
16.45 - 20.00	Diskuze	
20.00	Závěr veřejného projednání	Ing. Šolc

Úvodní slovo pronesl Ing. Pavel Šolc, náměstek ministra průmyslu a obchodu, odpovědný za energetiku.

Následovalo seznámení účastníků veřejného projednání s návrhem Aktualizace Státní energetické koncepce, jejím obsahem a průběhem jejího pořizování, přednesené Ing. Lenkou Kovačovskou, Ph.D., vedoucí oddělení analýz a predikcí v energetice Ministerstva průmyslu a obchodu.

Poté vystoupila Mgr. Jana Švábová Nezvalová, zástupkyně zpracovatele SEA, společnosti AMEC, a seznámila účastníky s posouzením vlivu Aktualizace Státní energetické koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví včetně posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000 a jeho závěry. Zúčastnění byli rovněž seznámeni s dalším postupem procesu SEA a možnostmi i termínem zasílání připomínek Ministerstvu životního prostředí.

Účastníci jednání byli po krátké přestávce vyzváni k diskuzi.

II. ZÁPIS Z DISKUSE

Otázka: paní Monika Machová Wittingerová, Sdružení Jihočeské matky, České Budějovice:

Jsem ze sdružení Jihočeské matky z Českých Budějovic a ráda bych tady prezentovala připomínky a komentáře našeho sdružení k dokumentaci hodnocení na životní prostředí. Náš hlavní požadavek je vrátit celý tento materiál na Ministerstvo životního prostředí, žádáme MŽP, aby ho vrátilo k přepracování, a pak jej předložili k dalšímu vyhodnocení a posouzení veřejnosti. Proč to požadujeme?

Myslíme si, že hlavní nedostatek dokumentu je, že neobsahuje smysluplné varianty. Je tam varianta SEK, je to oprášený dokument z roku 2004 extrapolovaný někam do roku 2040 ale v podstatě nic nefíkájící. Oproti tomu je potom předložena nová aktualizovaná energetická politika ASEK – aktivní scénář, a ten je hodnocen, ten je předložen i veřejnosti k vlastnímu vyjádření. Já se domnívám, že tam opravdu chybí varianty, my jsme to požadovali i v připomínkách posoudit jako variantu Chytrou energii, která obsahuje úplně jiná čísla a grafy než nám byly prezentovány a pokud mám být konkrétní, tak mohu uvést, a sice jak jsme na tom s OZE. ASEK uvádí, že do roku 2040 by podíl obnovitelných zdrojů na PZE měl být 17-22%, zatímco Chytrá energie má sice výhled do roku 2050, ale ten rozdíl je tak markantní v procentech (asi 50%) že to nelze přičíst na vrub 10 letům, ale že tedy pohled těch dokumentů je zcela jiný. Posouzeny by měly být tyto dva dokumenty, a pak posoudit, který z nich je přátelský k životnímu prostředí. Takže to je náš požadavek. Vrátit dokumentaci a dopracovat ji k variantám, tak aby byly smysluplné a ne, aby se tam posuzovaly oprášené scénáře z roku 2004.

To, že ta dokumentace vypadá tak jak vypadá tak mě moc nepřekvapilo, protože se stačí podívat, kdo ji zpracoval. Firma AMEC je známá tím, že v ČR má sesterskou firmu, která se zajímá o dostavbu JE Temelín, konkrétně o inženýrsko-konzultační služby, takže se nemůžeme divit, že celá dokumentace vyznívá velice příznivě vůči jaderné energetice. Interním oponentem materiálu je pan Mynář. Pan Mynář je spolupracovníkem ČEZ, dělal oponenta. Perličkou je, že celý takový „nezávislý“ dozor nad zpracováním celého materiálu dělá NEK rada, ve které můžeme najít paní Drábovou a pana Václava Pačese, který je momentálně členem dozorčí rady ČEZ.

Takže jedním z hlavních důvodů proč chceme vrátit celý proces na začátek je ten, že chybí smysluplné varianty a dalším důvodem je to, že autoři se vůbec nevypořádali s našimi připomínkami. Chtěli jsme, aby v tom materiálu se objevilo skutečně hodnocení dopadu jaderné energetiky obecně, protože zde zaznělo, že se nemůžeme věnovat konkrétním projektům, ale obecně. Přesto jsem zde objektivní hodnocení nenašla, jen odkaz na nějaké tabulky, které jsem si prohlídla a tam jsem našla třeba takové záležitosti, jako že problematika zadního palivového cyklu, což je ukládání vyhořelého paliva, je tam vyřešeno s tím, že je to administrativní záležitost, tudíž se nebudeme zabývat vlivy na životní prostředí, nebo že těžba uranu v ČR nemá žádnou vazbu na rozvoj jaderné energetiky a ta může být zajištěna v celém rozsahu dovozem. Takže mi tam chybí konkrétní vyhodnocení dopadů jaderné energetiky na životní prostředí. Nesouhlasím s tím, že ji tady autoři hodnotí pozitivně, s ohledem na to, že již větší podíl jádra bude znamenat snížení emisí, určitě si to nezaslouží dva křížky, možná jeden nebo možná nulu nebo mínus. Všichni víme, že jaderné elektrárny produkují do životního prostředí radionuklidy i za normálního provozu. To, že by mohlo dojít k havárii, to tam autoři neřeší.

A poslední poznámky obecné. Zaujalo mě, že se tam autoři vyjadřují, nebo vytvořili motiv v prioritní ose P1, který se nazývá udržení přebytkové výkonové bilance v ČR. Mají to jako motiv prioritní osy. Já si myslím, že udržení přebytkové výkonové bilance, neboli vývozu elektřiny, a tím pádem našeho životního prostředí, nemůže být v takové dokumentaci motivem. Potom předpokládám, že se tam jedna věta, kterou si tady dovolím přečíst, se tam asi dostala omylem a je to v kapitole energetická bezpečnost v cíli P1.3: Ve všech oblastech energetiky sledovat zahraniční investice, aby nepředstavovaly hrozbu, která by mohla vzniknout jejich zneužitím, při prosazování zájmů na úkor ČR. To je tam nejspíše chybně, protože do důsledku bychom v ČR nemohli realizovat žádnou aktivitu v oblasti energetiky, protože spousta investorů bude ze zahraničí. Museli bychom odmítnout i celou dokumentaci, protože ji zpracovala sice česká pobočka, ale pobočka britského holdingu AMEC.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Co se týče posuzování Chytré energie, tou jsme se samozřejmě v průběhu zpracování zabývali, protože nám byla doručena jakou součást připomínek. U Chytré energie vidíme jako zásadní problém v tom, že spoléhá na dovozy elektřiny, jako součásti výkonové bilance, a to v rozsahu, který dnes není elektrizační síť schopná fakticky přenést. Mohla by v budoucnu, ale představuje to neúměrné bezpečnostní riziko, protože není zřejmé při pohledu na výkonnou bilanci ostatních států, zda bude odkud dovézt tuto elektřinu. Byl tady zmíněn Výhled výkonové bilance, který je zpracováván na úrovni provozovatelů evropských přenosových soustav, je to dokument, který je zpracováván pro EK a obsahuje výkonové bilance. V tomto dokumentu není předpoklad, že, by výhled bilance v oblasti elektřiny byl v regionu přebytkový. V takovém rozsahu, jak jej navrhuje Chytrá energie, to není realizovatelné z hlediska technického v horizontu desítek let a také v tuto chvíli nelze dovodit, zda bude v takovém rozsahu elektrická energie v dispozici v sousedních státech, protože ty údaje které jsou k dispozici, tak zatím signalizují, že nikoliv. Nicméně jsme se tím zabývali, základní problém je ten, že v rozsahu navrhovaném v Chytré energii to nesplňuje základní bezpečnostní požadavky týkající se bezpečnosti zásobování a

ASEK má za úkol zajistit všechny tři pilíře, které nejsou pouze českou strategií, ale jedná se současně o pilíře evropské strategie. To znamená jak udržitelnost, tak bezpečnost dodávek a to krátko i dlouhodobou, tak konkurenceschopnost, což není v tom konceptu Chytré energie naplněno.

Další věc, která byla v této souvislosti v průběhu přípravy ASEK posuzována je, že využití např. větrných elektráren ve velkém rozsahu deklarované v Chytré energii, neodpovídá klimatickým podmínkám ČR a neodpovídá statistice využití větrných elektráren a toho co je reálně možné očekávat s pohledem na využitý potenciál. To znamená, že i tento scénář v podobě Chytré energie, a z ní vyplývající možná východiska, byl zvažován a byl posuzován a je součástí těch dokumentů.

Co se týče scénářů, tak už jenom rozpětí koridorů, navrhovaných v ASEK, samo o sobě představuje ve svých mezních situacích vějíř několika scénářů. Když vezmeme max. hodnotu pro OZE a min. hodnotu pro fosilní paliva máme jeden scénář. Když vezmeme jinou kombinaci čísel v rámci koridorů, vznikne jiný scénář, tzn., že ASEK není pouze jeden scénář, který je uveden v kapitole, ta koncepce je cílový koridor, ve kterém se pohybujeme s ohledem na nejistotu s výhledem jak na obnovitelné zdroje, technologie, tak bezpečnosti dodávek.

Co se týče komentáře k dovozu uranu a soběstačnosti, tak tam je třeba říci, že dovoz uranu jednoznačně není v konfliktu se soběstačností, neboť jaderné palivo je jediný ze zdrojů energie, který lze velmi snadno a za příznivých ekonomických podmínek skladovat na celá desetiletí dopředu. Žádný jiný energetický zdroj tuto vlastnost nemá, ani fosilní paliva, ani obnovitelné zdroje. Závislost na dovozu nepředstavuje žádné riziko z pohledu energetické bezpečnosti v souvislosti s jaderným palivem, a hovořím-li o dovozní nezávislosti, tak hovoříme právě o tomto aspektu z důvodu energetické bezpečnosti, to znamená schopnosti přestát výpadky vnějších dodávek.

Co se týče udržení přebytkové výkonové bilance, tak tady došlo k nedorozumění. Cílem je přebytek výkonu, čili výrobní kapacity, nikoliv vývoz energie! Vývoz energie ani nemůže být cílem státu, stejně tak jako stát nemá v současné době žádné významné nástroje, jak bránit vývozu nebo dovozu energie, tak nemá ani žádné významné nástroje, jak si vynutit dovoz či vývoz energie. Stát může ovlivnit určitým způsobem to, aby v ČR byl dostatek kapacity a přebytková výkonová bilance má za cíl, aby v případě, že dojde ke zhoršení podmínek... tzn. buď bude vyšší poptávka, nebo dojde k výpadku kteréhokoliv z těchto zdrojů, ať už hovoříme o předčasném ukončení nějaké kategorie zdrojů, nebo o nepříznivých klimatických podmínkách, které ohrozí dodávky anebo ohrozí stabilitu dodávek z obnovitelných zdrojů, tak potom máme pohotovou výkonovou rezervu, jež nám umožní na tyto nepříznivé okolnosti reagovat. Nebudeme-li mít žádnou rezervu, pak nemáme možnost reagovat na nepříznivý vývoj. Výkonová rezerva neznámá vývoz, vývoz je až produktem chování energetických subjektů na trhu a EU hovoří o tom, že vývoz, dovoz, obchod s elektřinou zajišťují investoři na volném energetickém trhu. Takže to se jedná trochu o nedorozumění, není cílem vyvážit, ale mít k dispozici dostatek výkonu pro pokrytí potřeb ČR s rezervou pro případ nepříznivé události.

A poslední věc: zahraniční investice, to je opět nedorozumění, protože uvedeným textem nejsou míněny všechny zahraniční investice, ale investice, které by mohly mít potenciál ohrozit bezpečností zájmy ČR, a to je v naprosto plném souladu s tím, co EU si klade za cíl, tzn., že i v liberalizaci trhu existují v EU určitá ochranná opatření vůči státům mimo EU týkajících se např. jejich vlastnických sítí nebo dalších prvků. To není nic neobvyklého, nic co by ČR dělala a šlo mimo běžné standarty, které jsou v EU zavedeny.

Odpověď: (Jana Šváblová Nezvalová - AMEC)

Já bych se asi vrátila k té první připomínce, čili požadavku na MŽP vrátit zcela dokumentaci, protože nejsou posouzeny smysluplné varianty, k tomu bych jenom uvedla, že posouzení vlivu na životní prostředí prověřilo ty varianty, které byly zadány ze strany předkladatele. Jedná se o varianty, které jsou obsažené v předložené verzi Státní energetické koncepce, čili varianta referenční - nulová a ty varianty které jsou zahrnuty v koridorech navrhovaných ASEK. Chytrá energie případně Energetická revoluce nejsou variantami ASEK postoupenými do SEA, jak již bylo oponováno ze strany předkladatele, myslím, že se k tomu ještě dostaneme. To nejsou dokumenty, které byly předloženy do procesu posouzení vlivu na životní prostředí, takže my je nemůžeme ani posuzovat. To je asi všechno k tomuto.

Co se týče konkrétního vyhodnocení dopadů jaderné energetiky na životní prostředí. V rámci SEA Státní energetické koncepce byly posouzeny ty opatření nebo ty konkrétní navrhované cíle resp. aktivity, které se týkají jaderné energetiky, a které jsou navrhovány v posuzovaném dokumentu. Byly vyhodnoceny standardní metodou používanou v SEA vůči referenčnímu rámci a složkám životního

prostředí. Výsledky tam jsou, je porovnávána jaderná energetika s jinými druhy energetiky. Nevím, jaké konkrétnější vyhodnocení by si paní Machová představovala. Ještě k nezávislosti AMECu, to bych asi nechala panu řediteli.

Odpověď – ředitel fy. AMEC (p. Petr Vymazal)

Já bych se ujmul té připomínky, proč jsem dokument schválil, protože splňoval všechny formální náležitosti, aby mohl být vydán, a tento dokument jsem osobně kontroloval a své připomínky jsem se zpracovateli řešil, takže z hlediska kvality nic nebránilo, abychom dokument vydali. Co se týká naší nezávislosti, tak my jsme skutečně společností, která je majetkově vlastněna britskou společností AMEC, má 30.000 zaměstnanců a pracuje ve 40 státech světa, působí v energetickém sektoru obecně. My patříme do divize Clean energie, která zajišťuje podporu energetickému sektoru a dalším aktérům, zejména v oblastech obnovitelných zdrojů a jaderné energetiky. Výběrové řízení bylo zcela standartní, my jsme ani nebyli osloveni, přihlásili jsme se na základě standardně prováděného monitoringu veřejných zakázek a jediné malé překvapení bylo, že nakonec těch nabídek, které byly v rámci výběrového řízení podány, nebylo až tak mnoho. Jak v parametrech ceny tak kvality jsme výběrové řízení vyhráli a měli jsme nejvyšší hodnocení.

Komentář- pan náměstek Šolc:

Krátký komentář k Energetické revoluci. Dalšími dvěma prvky, které jsou v zásadním rozporu s ASEK, je v Energetické revoluci navrhované využití biomasy v takovém rozsahu, který není možný zajistit na území ČR při zajištění potravinové bezpečnosti a s dostupností půdy kterou máme. Takže to byl scénář, který nebylo možné využít bez splnění jednoho základního axiomu ASEK. Energetická revoluce stejně tak předpokládá takové drastické snížení využití černého uhlí, že by to znamenalo nejen likvidaci uhelné energetiky jako takové, ale i likvidaci koksárenství a dalších souvisejících procesů v Moravskoslezském kraji zejména v hutním průmyslu.

Otázka – pan Jan Neshyba – sdružení Arnika:

Rád bych se věnoval Státní energetické koncepci a posouzení jejího vlivu na životní prostředí, v prvním řadě bych chtěl říct, že naše námítky ke Státní energetické koncepci zašleme v plném znění písemně, chtěl bych zde zmínit okruhy, které by měly zaznít:

V bodě jedna: ASEK počítá do roku 2030 s nárůstem energie ze spalování komunálního odpadu na osminásobek současného stavu. Nyní spalujeme 600 000 tun odpadu ve třech spalovnách (Praha, Brno, Liberec) to znamená, že nakonec v roce 2030 budeme muset spalovat 4,8 mil. tun odpadu. To všechno přesto, že produkce zbytkového komunálního odpadu po vyřídění v ČR klesá a produkuje se jen 3 mil. tun odpadu a nárůst, o který se všichni opírají, byl jen změnou legislativy a sjednocením evidence odpadu. Pak bychom došli k výsledku, že máme vyrovnanou produkci odpadu s EU nižší jen o 100 kg. I přesto ASEK s nárůstem odpadu počítá.

ASEK – 2. bod, klade důraz na snižování emisí CO₂ v energetickém sektoru, ale výrazně podporuje energetické využití odpadů a to jsou zařízení na energetické využití odpadu a spalování odpadu, které produkují více CO₂ než alternativní nakládání s odpadem a také ze srovnání vychází nejhůře mezi všechny spalovací jednotky. Nejhůře jsou na tom pyrolýzní spalovny, spalovny klasické roštové, a v podstatě pod nimi se nachází uhelné a další spalovací zdroje. Vše vychází ze studie z Ontaria – porovnávající typy energetických spalovacích procesů.

V bodě 3. ASEK počítá, že při naplnění bude docházet ke spalování 4,8 mil. tun odpadu ročně, a v podstatě z tohoto spalování nám vychází, že asi 30% z toho zůstává spalovaného materiálu nějaký odpad. Ta skutečná charakteristika a to jak fyzikální vlastnosti tak chemické je přímo závislá na vstupních materiálech v komunálním odpadu. Víme o tom, že ten vstup je velkým otázníkem, nadále zůstávají otázníkem i výstupy ze spaloven, takže to vychází, když to zpočítáme, že při této energetické produkci budeme sami produkovat 1,440.000 tun odpadu ze spaloven, z toho 75% je struska, která se také řadí mezi odpady a 25% jsou odpady nebezpečné. Při vaší nové energetické produkci a náhradě za spalování uhlí tady budou při té mizivé produkci energetické vznikat nebezpečné odpady v obsahu 360.000 tun za rok. Spočítal jsem si jednu věc a vychází mi z ní, že v podstatě na jednu tunu odpadu ze spalovny, myslím strusku, vychází 100 g arzenu. Je to spočítáno dle tabulek zprůměrováno ve všech třech

spalovnách. Ten výsledek nemůže být v životě jiný, pokud nezměníte technologii. Když si to spočítáte je to přes 10.800 kg arzenu ročně, co vyprodukují spalovny.

Další bod, ve vašem bodě 4.1 cílů energetiky na str. 25, to jsou vrcholové strategické cíle, máte uvedeno, že mezi ně patří udržitelnost, kde je to krásně popsáno. To je struktura energetiky, která je dlouhodobě udržitelná, nezhoršování kvality životní prostředí, finanční stabilita a schopnost zajistit investice do obnovy lidských zdrojů, odpadů, zaměstnanost a prim. zdrojů. To co představujete jako energetickou koncepci jde přímo proti kritériu vrcholového strategického cíle. Množství spalovaného odpadu je takové, že jeho obsahem bude mnoho recyklovatelných složek, a tím pádem je zřejmé, že jejich spálením ve spalovnách dojde k jejich likvidaci. Dojde ke zvýšení spotřeby surovin a zvýšené potřebě jejich dovozu.

Bod 5. vychází z vašeho bodu 6 – mezi hlavními cíli ze str. 76, je tam několik bodů zařazených Ag.1 – Ag.4. K těm bodům Ag.1- Ag.2, ty si přímo odporují, protože dosáhnout max. energetického využití zdrojů s respektováním hierarchie nelze, pokud pro bod Ag.2 platí, že se bude podporovat termické využití odpadů, bez předešlé úpravy v souvislosti s ochranou životní prostředí.

Další bod, vzhledem k úrovni recyklačních procesů je jasné, že tam stále proudí množství nevyseparovaných druhotných surovin a jejich využití logicky i ze světa vychází, že přináší více úspor v energiích a surovin. Čili jejich opětovným využitím získáváme více než jejich spálením ve spalovnách. Nemluvě o charakteristice odpadů ze spaloven a jejich dopadů na životní prostředí.

Pak jsem u bodu Ag.3, kde cíle naprosto deformují hierarchii nakládání odpadů. Je jedno, jak se to ve větě poskládá, výsledek je stále stejný. Snižování skládkování biologicky rozložitelných odpadů nesmí být realizováno přesunem do spaloven, neboť tyto materiály biologické, které tam jsou stejně škodlivé, jak při skládkování tak při spalování, napomáhají vzniku toxických látek. Snižují výhřevnost. Snižováním této složky na skládkách musí dojít s efektivním využitím této složky, a to z pohledu energetické produkce a jejího násl. využití, což spalovny neumožňují. Tam vznikají odpady, které musíme dále skladovat.

V bodě Ag.4 jde o bioplynové stanice, které využívají zemědělské odpady a odpady z potravinářského průmyslu. Je třeba zastavit produkci plodin pro produkci bioplynu, to do budoucna uvolňuje prostředky na rozvoj zpracování biologických odpadů z domácností.

V bodě 6.4 dodávky a výroba tepla, dále podporovat tuzemské zpracování ropy, výroby rafinérských produktů a další. Podpora v teplárnách a výroba tepla a dodávka tepla a další vize.

Mě by stačilo, kdybyste reagovali na první dva body mých námitek.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Odpovíme písemně na všechny dotazy. Jen bych se vyjádřil k počátku, uvedl bych to na pravou míru. Došlo tady k nedorozumění v ASEK, čili k tomu, jaké záměry má stát, není ani slovo o objemu odpadu. To co je objem odpadů, je odhad, jak to bude reálně vypadat. Není to cílem, cíl je jediný a to, zajistit aby nejméně 80% spalitelné složky po recyklaci bylo využito energeticky. Tzn., aby nedošlo k jejich skládkování, což nám ukládá i unijní legislativa. Nechceme skládkovat, říkáme, nechceme to ani vyvážet, když už se to nedá recyklovat, tak to využijeme energeticky. To je koncepce, tak jak je formulována, tzn., že v kapitole, ve které jsou uvedena konkrétní čísla (pozn. kapitola 5 ASEK), tak ta jsou odhadem budoucího vývoje, ale nejsou cílem. Cílem jsou navržené koridory a cílem jsou parametry, které jsou formulovány jako cíle a které říkají: „respektujeme Hierarchii nakládání s odpady ale z toho co zbyde po vytřídění a recyklaci, chceme nejméně 80% využít energeticky. A to jasně znamená neskládkovat a nevyvážet. To je záměr státu v této oblasti. Jestli těchto 80% bude 3 mil. tun nebo 1,6 mil tun nebo 1 mil tun, jak se domníváme, to je predikce, ale cílem jsou ty navržené koridory. Pokud se podaří rychleji zajistit využití pro recyklaci, pak se budeme pohybovat, na z hlediska využití tohoto zdroje té nižší úrovni, stále budeme z hlediska obnovitelných zdrojů v koridoru, který je velice široký. To není v rozporu s koncepcí. Kapitola, ve které jsou konkrétní čísla, není záměrem státu, je to tam uvedeno, že to je pouze předpoklad – model budoucího vývoje a to co je záměr státu, tak to je vymezený koridor pro jednotlivé zdroje. To je předmět koncepce a dále jsou to ty cíle, které jsou navrženy. Tzn. ano 80% z odpadu po recyklaci. Těch 80% může znamenat ta čísla, která jsou tam uvedena, a která my predikujeme, a může znamenat i nižší číslo, pokud se podaří zajistit, že recyklace bude v daných podmínkách ve větším rozsahu, ale to je míra nejistoty vstupující do modelu. My víme, že přesná čísla za třicet let budou jiná. Proto ta čísla nejsou cílem, ale jsou koridorem.

Dotaz – pan Sequens (sdružení Calla).

První dotaz se týká složení SEA týmu. Jaké je složení SEA týmu, bylo by vhodné jmenovat členy SEA týmu.

Další připomínka, zásadní je, žese projednává separátně Státní energetická koncepce, ale neprojednává se spolu se Surovinovou politikou. To je vše, co se týká primárních paliv uranu, plynu, uhlí, se dříve projednávalo současně, dnes se tváříme, že neexistují odpady a dopady těžby uhlí a uranu na životní prostředí. To má přímé dopady do SEA. Hodnotí se jen dopady využití uhlí na teplo ale ne těžby a jakýchkoliv jiných zdrojů krom obnovitelných, které z toho navíc vycházejí zcela negativně. Ale vůbec se tam nehodnotí dopady těžby uhlí například. To je zásadní chyba, že se ty dvě koncepce nehodnotí společně.

Schován je tam problém těžby uhlí za územně ekologické limity těžby za využití stávajících dobývacích prostorů, což může znamenat i odtěžení části Litvínova. To je obecný problém té koncepce, která se na první pohled tváří moderně a lepší a jiná, ale když jde člověk do čísel, nástrojů zjistí opak.

Přiznám se, že jsem spolupachatelem konceptu Chytré energie. Co se týká spotřeby a dovozu PZE a spotřeby elektřiny je předkládaná ASEK obdobná jako náš referenční scénář „Stále po staru“. Mimo teda přechodu od uhlí na jádro. My nepočítáme s výstavbou nových reaktorů. Neplatí co řekl pan náměstek, že Chytrá energie neodpovídá v dovozu energie možnostem sítě, není to takový rozdíl, aby stálo za to, na tom shazovat Chytrou energii. Lišíme se hlavně v elektřině z OZE, váš návrh jde na polovinu toho, co bychom využívali my. Předložená koncepce (pozn.: ASEK) je rozdílná především tím, že více zohledňuje vítr a fotovoltaiku.

V předložené koncepci chybí varianty, zásadně jiné varianty, vy jste z toho utekli těmi koridory, ale velký rozdíl v tom není +/- 5% – chybí posouzení zásadně jiných variant. Můžeme se dohadovat jaký podíl jednotlivých OZE bude za třicet let, ale to jsou jen dohady, nejspíš to bude jinak, technologie se mění. Lišíme se především ve spotřebě energie. My startujeme změnu energetiky. Vy sledujete stále stejný směr, centralizované energetiky založené na velkých rybách. My jsme se více zaměřili na čisté a domácí zdroje.

U Vás je oproti Chytré energii růst závislosti na dovozu paliv, u nás to naopak klesá. Zachovávejte stále stejnou spotřebu PZE navzdory tomu, že mluvíte o úsporách. Elektrárenské zdroje mají pak ve výsledku obrovské přebytky. Vy sice mluvíte o tom, že zachování vysokého přebytku výroby elektřiny je nezbytné pro zachování bezpečnosti, ale ty jaderné zdroje jsou nepochybně plánovány i na vývoz v rozsahu 17 TWh. Plánujete dostavbu Temelína, prodloužení životnosti Dukovan a další novou jadernou elektrárnu, což je důvod proč bude energetika vysoce centralizovaná. Přebytek instalovaného výkonu v podstatě znamená vývoz. 3700 MW nových reaktorů a prodloužení Dukovan na 60 let není reálné. Počítáte s nárůstem ceny elektřiny, ale nejsou tam vyčísleny podpory pro jádro, které plánujete zavést a máte v šuplíku. Cca 20 mld. za rok zaplatí spotřebitel v ceně elektřiny.

Chybí vyhodnocení progresivního scénáře a dopadů této jedné varianty ASEK na konkrétních ukazatelích kvantifikovaně. Požadujeme, aby tyto dopady byly kvantifikovány a aby SEA vycházela ze závěru zjišťovacího řízení. K tomu se vrátíme podrobně v písemných připomínkách.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Já se pokusím stručně pár bodů. Za prvé Surovinová politika nikdy v historii nebyla projednávána spolu se Státní energetickou koncepcí, to je omyl, Surovinová politika byla schválena v roce 1999, SEK byla schválena v roce 2004. nikdy tyto dva dokumenty historicky nebyly projednány ve stejnou dobu. Pokusili jsme se, aby byly obě koncepce projednány na vládě společně, Surovinovou politiku však vláda zatím neprojednala. Ale není pravda, že byly kdy historicky projednávány společně.

Co se týče předpokladu růstu spotřeby a strategie, jedna jediná evropská země má ve své energetické koncepci očekávání poklesu spotřeby elektrické energie, a to je Německo o 14%. Německo je dnes asi o 20% na hlavu nad úrovní spotřeby v ČR. Všechny ostatní evropské země, od kterých máme platné energetické koncepce tak počítají s růstem a to jak spotřeby elektřiny, tak spotřeby primárních energetických zdrojů. Paní kolegyně má k dispozici koncepcí, které jsme získali. To že my máme malý nárůst ve spotřebě elektřiny a stagnaci ve spotřebě primárních zdrojů, tak tím se blížíme spíš těm koncepčně velmi úsporným ekonomikám, z pohledu toho co je běžné mezi evropskými zeměmi.

Poslední věc – ekonomické hodnocení včetně vývoje cen je součástí separátního dokumentu, který bude také předložen vládě, slíbili jsme to, nepadá do hodnocení na vliv na životní prostředí. Jen k

číslům k cenám elektřiny. Zemní plyn prakticky dnes není výrazným způsobem spalován a plynové zdroje jsou spíše odstavovány na západě. Je zřejmé, že má-li zemní plyn v budoucnu hrát nějakou roli, tak cena elektřiny nemůže být pod hranici zhruba 46 EUR, resp. ve skutečnosti výrazně více jak 50 EUR, protože by nešlo žádný jiný zdroj postavit. Cena elektřiny však není relevantní pro dlouhodobé koncepce.

Odpověď - AMEC – paní Šváblová Nezvalová:

Na otázku, co je SEA tým bych uvedla, že na straně 3 SEA je uveden seznam autorů, jmenuje se to údaje o autorech, k tomu není co dodat, je tam uvedeno devět lidí. Můžete se na ně obrátit.

Co se týče toho dalšího dotazu, opět k těm scénářům. Co se týče kvantifikace, jak už jsme zde říkali na této strategické úrovni zpracovat např. hlukovou nebo rozptylovou studii to není možné, na to nejsou vstupní data, která by umožňovala takovéto modelování. Čili environmentální modelování tak, jak je to běžné na úrovni projektovém se na strategické úrovni neprovádí z důvodů nedostatku přesných vstupních dat. Způsob, jakým byla strategie vyhodnocena, odpovídá metodice posuzování vlivu koncepcí doporučené MŽP a metoda referenčních cílů jako taková umožňuje vyhodnocení jak míry vlivu, tak jeho dosahu, významnosti, spolupůsobení i délky trvání, tak jak je uvedeno v použité hodnotící stupnici. Vše odpovídá návrhové úrovni toho hodnoceného textu, tzn. míře obecnosti hodnoceného textu, nemůžete hodnotit, konkrétně kvantifikovat co nemá parametry, které můžete do modelování zadat, jako vstupní parametry. Hodnoceny jsou navrhované strategické cíle a opatření, tak jak byly formulovány v návrhu koncepce a tak, aby byl zajištěn soulad s principy ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Dotaz – pan Jaroslav Novák

Navrhuji, do roku 2025 uveďme do provozu minimálně 8 jaderných reaktorů o 8 terawatt hodinách ročního výkonu. Potom budou mít potíže konečně čistou elektřinu a nebudou mít ten zapotřebí napadat každou novou koncepci. Já si myslím, že ten příklon k neemisní jaderné energetice je jednoznačný a když umíte uvolněním vazebné energie atomu získat 3 milionkrát krát více energie než z podobného množství biovážky, o čem máme v 21. století debatovat. Je logické, že cena energií výrazně ovlivňuje požadavek mít co nejvíce neemisních spolehlivých zdrojů elektřiny. A uveďte to dokonce do zákonné podoby, protože v roce 2002 obdobný materiál jako je ten, který dnes projednáváme, vznikl a nezačalo se ani kopat lopatou v Temelíně. Nic se vlastně neděje a elektřina bude nadále třeba a více. Nemáte ani zajištěny zdroje pro budoucí elektromobilitu obyvatelstva atd. Čili zapracovat to do zákonné podoby, kde bude jasný harmonogram, kde budou milníky, které budou kontrolovatelné a bude to vyřešeno pro Callu, Arniku, Jihočeské matky... To by bylo asi důležitější než tady mluvit.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Jestli můžu reagovat na připomínky na dotazy, které byly uvedeny. Osm jaderných reaktorů do 2025 není technologicky ani finančně možné a potřebné. Co se týče zdrojů pro elektromobilitu ASEK počítá na základě upřesnění a velmi podrobných konzultací s kolegy z dopravní fakulty jakým tempem může probíhat obnova automobilového parku. Jaká je kupní síla obyvatelstva a jaký je i potenciál obnovy v municipálních systémech. Počítáme se 2 terawatt hodinami. Modelované scénáře zohledňují potenciální tempo, což je jeden ze zdrojů nejistoty. V nejbližších 10 letech půjde zejména o využití zemního plynu v automobilismu a faktický rozvoj elektromobility ve větších obrátcích je spíše otázkou vývoje až po roce 2025. V ASEK je počítáno se spotřebou 2 terawatt hodin na elektromobilitu. Co se týče čisté mobility, tak jedním z navrhovaných nástrojů, obsažených v ASEK, je dokončit národní plán Čisté mobility s cílem zjistit podmínky jakými stát může ovlivnit vyšší tempo z přeměny kapalných paliv na alternativní.

Co se týče zákonných opatření, stát nemá žádné nástroje, jakými může vynutit výstavbu jakýchkoli zdrojů, má nástroje pouze v podobě autorizací. Evropská legislativa připouští v případě ohrožení dodávek a chybějících kapacit, že je možné zorganizovat formu státního tendru. A protože se Evropa k této situaci přibližuje, tak by stát tyto nástroje měl definovat. V tuto chvíli však nejsou modifikovány v legislativě. Odkazy na řízení tendru jsou tam obecně, ale neexistuje mechanismus, jakým by si stát mohl vynutit výstavbu kapacit.

Dotaz – paní Kuchtová, členka strany Zelených:

Ráda bych řekla něco o tom, jak se ke Státní energetické koncepci staví Zelení. Jsem členkou předsednictva strany Zelených a ráda bych aby dnešní krátké shrnutí vašich připomínek bylo zaznamenáno. Strana Zelených považuje Státní energetickou koncepci za plýtvání a zdražování elektřiny, požadujeme přepracování ASEK a to tak, aby byla vypracována moderní varianta budoucího vývoje domácí energetiky. Jak si takovou variantu představujeme? Nějaké věci zde již zazněly. Kritizujeme zejména to, že byly málo oceněny možnosti obnovitelných zdrojů, podle našeho názoru jsou podceněny. Není zde v té koncepci žádný skutečný nástroj na podporu OZE. Státní energetická koncepce sice mluví o respektování dobývacích prostorů pro těžbu hnědého uhlí, ale myslím si, že za tím se skrývá to, že budeme využívat části těchto dobývacích prostorů. Strana Zelených kritizuje to, že v ASEK se objevuje stejně tak jako v koncepcích z doby komunismu i z doby vlády ODS, ČSSD, tak se zde opět objevuje výstavba dalších jaderných reaktorů a nové jaderné elektrárny. Je to megalomanský plán, který není správný ani logicky ani ekonomicky. Zelení kritizují nejvíce to, že v době kdy je v ČR velká krize v tom, že se snižují sociální náklady a jiné možnosti jak získat soc. dávky, tak v tuto dobu my chceme dotovat jadernou elektřinu a veřejnou podporu, a to až možná do výše 16 miliard ročně. To je něco, co je ekonomicky ale i lidsky nezdůvodnitelné a co je na Státní energetické koncepci politicky nepřijatelné. Chtěla bych upozornit na to, že výše exportu elektrické energie znamená téměř ¼ výroby nového bloku. To je jasný důkaz podle našeho názoru toho, že nové bloky vůbec nepotřebujeme až do roku 2035. A je to tedy jasný doklad toho, že můžeme a máme čas, abychom zvážili i variantu, že nebudeme pracovat s jadernými bloky, výkonová rezerva tady bude nějaká vytvořena, ona v podstatě je vytvořena. Že nebudeme rozhodovat v této době o okamžité stavbě 3. a 4. bloku nebo o další jaderné elektrárně. Strana zelených kritizuje, že koncepce není zpracovaná variantně. Varianty, které již byly zpracovány, jsou zastaralé, domníváme se, že když se podíváte zpátky, že už v roce 2004 byla ve Státní energetické koncepci, už 10 let zpátky byli úředníci odvážnější a viděli dále, než vidí úředníci, kteří zpracovávali koncepci dnes. Myslíme si, že ASEK, kterou předkládáte je krokem zpět z důvodů, které jsem říkala, že tady nejsou progresivní energetické koncepce. Je to energetická koncepce, která se stále opakuje v tom smyslu, že klade důraz na fosilní a jaderné zdroje. Nemění se přístup k tomu, aby reflektovali na vývoj technologický a také vývoj politický. ASEK je doklad české energetické politiky, která se již 20 let nemění a strana Zelených toto kritizuje a žádá, aby se přístup ke zpracování variant a jejich posuzování změnil.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Jestli je realistické, že všechny domy budou pokryty (asi fotovoltaikou) a jak k tomu lidi dobrovolně dospějí? To je otázkou, kde se ten potenciál reálně v naší zemi nachází. Co se týče toho, že není v ASEK nástroj na podporu obnovitelných zdrojů. V tuto chvíli stále platí a je to tam zmíněno, zastavit provozní podporu, která byla již ukončena, přičemž navíc je tam navrhováno jako možný nástroj podpora nízkouhlíkových zdrojů. Což by se vztahovalo úplně stejně na jádro i na OZE, i na fosilní zdroje vybavené CCS systémy, na všechny nízkouhlíkové zdroje, ale není řečeno, že taková podpora bude. Je jen řečeno, že bude využita, když dojde k tomu, že nebudou budovány žádné jiné kapacity. Není navrhována explicitně podpora pro OZE ani není navrhována nepodpora pro OZE, krom investiční dotace. OZE jsou jedním ze zdrojů, který je rovnoprávný s ostatními. OZE jako zdroj má poměrně a významné stoupající zastoupení, takže je třeba k němu přistupovat jako k dalšímu ze základních zdrojů.

Co se týče limitů, v koncepci z roku 2004, která je dnes platná, tedy v koncepci, podle které se máme dnes řídit, je řečeno, že bychom měli přehodnotit limity. V tomto smyslu se ASEK explicitně nevyjadřuje a v tom koridoru pro uhelnou energetiku je velmi výrazně níže v očekávání uhelné energetiky, než je platná koncepce (pozn. SEK 2004), podle které bychom se měli řídit. A ASEK na té spodní hranici navrhovaných koridorů s využitím uhlí za limity nepočítá. Řekl bych, že platná koncepce explicitně předpokládá, že dojde ke změně v limitech. Naproti tomu ASEK počítá s výrazným omezením využití uhlí.

Co se týče přebytku, tak jak bylo ukázáno ve výkonové bilanci, v případě že bychom nepočítali s rozvojem jádra, konkrétně těch dvou nových bloků, žádný přebytek by se nekonal a byly bychom výkonově v mírném deficitu. Pakliže by současně nedošlo k prodloužení životnosti JE Dukovany na alespoň 50 let, byli bychom v těžkém deficitu. To je řádově 18 terawatthodin nebo i více. Co se týká platné SEK 2004, ta opravdu obsahovala zelený scénář, který byl schválen, jeho součástí však je vysoký podíl jádra v celém horizontu platné energetické koncepce.

Ted' bych poprosil jakým způsobem, jak byly zpracovávány- komentář k hodnocení variant. A co se týče exportu do Německa, tak jedním ze základů koncepce je, že zůstane zachována EU a liberalizovaný trh v EU a na tom taky stavíme koncepční záměry. Takže v oblasti trhu je tam základním závěrem prohlubovat integraci energetického trhu a zapojení do evropského trhu, jehož jedním ze

základních aspektů je absolutně volný pohyb energie. Takže o tom, zda se bude exportovat energie do Německa nebo z Německa nemůže rozhodovat ani česká ani německá vláda, ale volné podmínky na trhu. Je pravděpodobnější, že zůstane EU a liberalizovaný trh EU, byť připouštíme, že může dojít k jeho narušení nebo změně rozsahu, a v takovém případě by bylo důležité, abychom tu výkonnou rezervu měli k dispozici.

Odpověď – Ing. Kovačovská, MPO

Co se týče scénářů a variant, tak požadavek byl, abychom srovnali nějakou reálnou variantu koncepce. Domníváme se, že vzhledem k tomu jak dlouho již probíhá schvalování ASEK tj. pět let, byla prověřena celá řada variant. Reálná varianta je bezesporu ta referenční tedy, stávající energetická koncepce z roku 2004. Některé varianty byly zvažovány pro spotřebu elektrické energie, z toho je těžké nakombinovat tři scénáře, které bychom vybrali. Variabilita jednotlivých vstupních parametrů je výrazná. Vybrali jsme kombinaci, které jsme věřili, že je realizovatelná a že jsme ji schopni na základě našich předpokladů, které jsou v aktualizaci ASEK a ekonomickém vyhodnocení které budeme předkládat, popsat. Co nás vedlo k výběru této kombinace? Toho, co předkládáme jako tzv. optimalizovaný scénář? Další scénáře ať již progresivní více či méně jsme vyhodnocovali a nachází se v navrhovaných koridorech, které vymezují vstupy energetického mixu a hrubé struktury výroby el. energie. Je pravda, že rozpětí mezních hodnot koridorů vypadá relativně úzce, ale je důležité, že ty mezní hodnoty jsou reprezentovány vždy při uvažované jiné struktuře PZE a výrobě energie. Množství scénářů uvažovaných v rámci ASEK bylo hodně velké. Byly tam všechny možné scénáře zvažující různé spotřeby el. energie, včetně nízkého scénáře který počítá s nulovým nárůstem spotřeby el. energie, necelých 60 terawatthodin. Dělali jsme citlivostní analýzu a kombinovali jsme všechny možné scénáře a na základě toho jsme stanovili výsledné navrhované koridory, které reprezentují kombinaci řady prověřovaných scénářů.

Odpověď – Jana Šváblová Nezvalová, AMEC

Já bych jen doplnila k té variantě referenční resp. variantě business as usual. To je vlastně ten zelený scénář obsažený ve stávající energetické koncepci z roku 2004, který byl extrapolován do roku 2040, čili to je ten korigovaný zelený scénář o kterém jste se tady bavili v souvislosti se stávající energetickou koncepcí.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Doplnil bych, že z hlediska volby scénářů nemáme příliš velký stupeň volnosti, protože to co musíme respektovat v jakémkoli scénáři, jsou dlouhodobé závazky vůči EU včetně nástrojů, které má stát na to, aby mohl ovlivňovat energetiku. Pokud bychom si chtěli navrhnout scénář 100% závislosti na fosilních zdrojích, tak nám to tyto závazky neumožní. Stejně tak, jako pokud bychom si chtěli navrhnout scénář, že během x-let zcela odejdeme od jaderné energetiky i fosilní energetiky, tak stát nemá nástroje, kterými je schopen zakázat investorům, aby ze dne na den takto fungovali. Jinak řečeno, teoreticky by mohl toto provést výraznou změnou legislativy, ale potom by stát nesl odpovědnost za důsledky těchto razantních kroků. Existující stav energetiky včetně přenosových sítí, včetně rozvoje infrastruktury v horizontu uvažovaných 20-30 let jednou z poměrně významných determinant. Nemí možné stanovit si libovolné scénáře, protože ta energetika má určité tempo, kterým jsme schopni ji v rámci platné legislativy a platných závazků v EU změnit a ty závazky obsahují mantinely, ve kterých se musíme zdržovat. Nemáme libovolný vějíř externích scénářů.

Dotaz – pan Vojtěch Kotecký, programový ředitel hnutí Duha:

Čelíme stále stejným problémům, ČR spotřebuje nejvíce energie v rámci EU, ČR vyváží více elektřiny než je kompletní spotřeba všech českých domácností a česká ekonomika je těžce závislá na spotřebě fosilních paliv. Nová Státní energetická koncepce by měla být plánem, se kterým stát přichází a říká v něm, co s tím má dělat, měla by vymezit mantinely, ve kterých chce stát, aby se ekonomika ČR pohybovala. Stojí za to říci, že ASEK přináší několik významných kroků dopředu. Počítá s využitím obnovitelných zdrojů energie. Je v ní značný rozdíl oproti možnostem, se kterými počítala koncepce Chytrá energie. Mě překvapuje, že MPO říká, že Pačesova koncepce měla technicky nerealistické výsledky. Ale to nemění nic na tom, že počítá s obnovitelnými zdroji, což je krok dopředu. Měl bych pár výhrad, které vzájemně souvisejí.

První. S výjimkou uhelných elektráren, ta koncepce do velké míry rezignuje na systematické cíle, vědomé snižování české závislosti na fosilních palivech. To úzce souvisí s tím, že ta koncepce do velké míry rezignuje na systematické cílevědomé posilování energetické efektivity české ekonomiky. Ve chvíli kdy se začneme dívat na konkrétní čísla, tak se nepočítá se žádným snížením energie. Nebavíme se ani tak o elektřině ale o teple. Nevysvětluje proč, jen poznamenává, že počítá s tím, že významně poroste spotřeba v kulturních a sportovních zařízeních, což je možná možné, ale vzhledem k podílu těchto zařízení na české spotřebě energie, je to marginální faktor. Koncepce počítá s tím, že poptávka po nakupovaném teple bude klesat o 0,3% ročně, tím se během 30 let dostáváme na 9%, což je evidentně v rozporu jak s potenciály, ke kterým se dopočetla Pačesova komise, tak se zkušeností každodenní reality projektů, které u nás vznikají a které realizují domácnosti a obce a další zejména na budovách. Podobně jsme slyšeli, že koncepce počítá s tím, že mírně stoupne spotřeba energie v dopravě, ale během obnovy automobilového parku, která u nás trvá asi 14 až 15 let v průměru a pokud spotřeba nových osobních automobilů na českém trhu klesá asi o 2 – 3% ročně, tak je tu zjevný rozpor oproti dokonce už současnému trendu bez dalších intervencí státu a to vůbec nemluvíme o tom, že by stát mohl intervenovat do poptávky po dopravě. Podobně jsou na tom odpady. Slyšeli jsme, že hlavní bude recyklace odpadů. Počítá se ale se snížením recyklace na 24% a to dává smysl, že poté co zrecyklujeme recyklovatelný odpad, což by dle Německa mohlo být kolem 60% komunálního odpadu, tak má smysl z toho zbytkového odpadu skutečně vyrábět energii, nicméně koncepce počítá s tím, že produkce směsného komunálního odpadu, tedy zbytkového odpadu stoupne na 1,6 násobek oproti dnešku. Je tu silný rozpor se současným trendem (produkce odpadu klesá) natož s trendem, který by nastal, kdyby stát přišel s nějakými intervencemi.

Čtvrtá poznámka, považujeme za problém, že koncepce ve svých variantách nepočítá s variantou, která by předpokládala, že současný vývoz energie nějak podstatně klesne. Koncepce nadále počítá s tím, že bude pokračovat výrazný vývoz energie, vývoz který bude překračovat i v budoucnu spotřebu všech českých domácností.

Dostávám se k poslednímu bodu, považujeme za problém koncepce, vidím velký nedostatek ve slabých a nepropracovaných nástrojích. Ta koncepce sice stanovuje mantinely, s výhradami které vůči nim můžeme mít, právě v nevyužití potenciálu energetické efektivity na budovách, ale chybí intervence, které by zajišťovaly, že se v těchto mantinelech skutečně budeme pohybovat. Ať už jde o intervence k energetické efektivitě. Možnosti, které v české ekonomice máme, nevyužíváme je. Koncepce se stává deskriptivní toho, jaké jsou trendy, než aby popisovala, jakým způsobem bude stát intervenovat do trhu, aby se trendy změnil tak, že se budou měnit ekonomické a ekologické způsoby.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Pokusím se zodpovědět. Vy jste definoval částečně správně, že ty aktivní nástroje ze strany státu a možnosti intervence jsou poměrně omezené. To proto, že intervence ať již mají přímou podobu, tzn., jsou ekonomické nebo nepřímou podobou, formou povinných schémat, tak znamenají poměrně značné nákladové dopady ať již přímé nebo ne. Pokud vezmeme v úvahu ty poslední kauzy, já bych to tady nerad zneužíval – s obnovitelnými zdroji. Ale i kromě toho, že odmyslíme ten objem, který by mohl být při vyvarování se z chyb menší, tak zůstává faktem, že tato intervence by stála dost peněz. Další jiné intervence znamenají náklady ve velkém rozsahu. Připravujeme na podporu úspor v tuto chvíli Program do r. 2020, již je předložen vládě. Má za cíl zajistit stimuly pro dosažení úspor v řádu 48 petajoulů, což je náš cíl a na základě kalkulací existujících programů, tak odhadujeme, že bude potřeba investic někde mezi 180 – 350 miliardami a přímé nároky na stimuly, začínají někde na úrovni 50 miliard, které budou muset být nalezeny ve státním rozpočtu. A to se bavíme jen o období do r. 2020 a jen o úspoře na úrovni 48 petajoulů. Kdybychom se vydali formou přímých nástrojů typu povinností atd., tak peníze nepůjdou přes rozpočet státu, ale i přes rozpočet domácností a firem. V konečné fázi mohou být ještě větší.

Souhlasím s vámi, že přímá intervence tam není možná z určitého úhlu pohledu tolik, ale na druhé straně těch nástrojů, kterými to stát může ovlivňovat direktivně, není příliš mnoho v rámci existujícího právního prostředí volného trhu. Můžeme být odvážnější a můžeme si napsat 300 miliard, problém je v tom, jestli potom budou ty prostředky k dispozici a jestli dojde k naplnění toho cíle. My se snažíme být realisti s ohledem na to, jakým tempem jsme schopni dosahovat úspor. Z hlediska úspor tím nejúčinnějším nástrojem je, aby cena energie odrážela její nedostatek. Je to o hledání rovnováhy jakým způsobem to vyvážit. Takže neřekl bych, že ASEK rezignuje na systematické směřování, jenom se snaží o rovnováhu mezi ekonomickou náročností, schopností financovat ty programy, čili tím tempem jakým jsme schopni indukovat energetickou účinnost, protože hospodaření podniků je problém že při rozpočtových omezeních investice do energetické náročnosti mají o trochu delší dobu návratnosti než

investice do nové výrobní linky. Jedním z nástrojů je akční plán energetické účinnosti resp. směřování k podpoře investic, ale nejsou tam popsány do detailů. Tyto nástroje budou vyplývat z následných realizačních kroků.

Pačesova komise prý měla nerealistické výsledky, nicméně my jsme to takto neřekli, ale je to pravda v některých oblastech, v rozsahu potenciálu biomasy a v oblastech reálného potenciálu větrné energie leží ty čísla pravděpodobně níže. Není to chyba Pačesovy komise, je to rozdílem mezi stavem poznání roku 2008 a dnes. V oblasti dopravy Pačesova komise předpokládala velké nárůsty přepravních výkonů do r. 2020, a to jak v oblasti osobní dopravy, tak v oblasti nákladní dopravy. My jsme původně vzali předpoklady závěrů Pačesovy komise a využili jsme je pro zpracování modelovaného úseku na podzim 2012, ale protože to vedlo k významné trajektorii nárůstu spotřeby v dopravě, tak jsme znova pečlivě analyzovali s dopravní fakultou, s panem profesorem Mossem, znovu jsme se podívali na ta čísla a výsledkem byla revize směrem dolů. Co se týče masivního vývozu, neřekl bych a nedomnívám se, že z těch scénářů vyplývá takové velké číslo, co je zde uvedeno, možná jen krátce po otevření nových jaderných zdrojů, ale to je prostě logicky dáno vývojem z hlediska velkých zdrojů a navíc nutností mít kapacitu pro přebytek výkonu. Je logické, když bude pro energetické subjekty výhodné tu elektřinu vyvážet tak jako vyvážíme auta, uhlí, tak nevidím ekonomický důvod, proč bychom to na trhu neměli dělat, pokud toto nebude výhodné tak to budeme mít v rovině kapacity. Kapacita je směřována k tomu, aby byl pokryt výpadek. Pokud přebytky nebudou spotřebovány a bude pro ČR výhodné, aby to v rámci jednotného trhu v EU vyvezla, tak nevidím důvod a je to z ekonomického hlediska nesmysl, proč bychom neměli vyvážet. Nevím, proč bychom se k elektřině měli chovat jinak než k jiným produktům.

Dotaz – pan Jiří Deliš

Když říkáte, že budeme vyvážet elektřinu, tak si říkám, že je dobře, že se mění vláda. Vyvážíme uhlí, drancujeme a ministerstvo životní prostředí neprotestuje. Pačesova komise má samozřejmě odchylku, která se bude měnit s měnícími se podmínkami prostředí. Vláda by měla razantně snižovat spotřebu. A stát by měl stanovit mantinely, aby každý, kdo si chce postavit uhelnou elektrárnu, věděl, že se mu to za 20 let nevyplatí. Mantinely na emise atd. A každá střecha nad určitý počet m² by měla být povinně využita. A měl by se snížit vývoz třeba na 5 TWh a pak by se nemusely prolomovat těžební limity. Pak snížíme emise o 15 mil. tun, to mi tam chybí. A musíme změnit Národní akční plán z hlediska snížení spotřeby. A nelze reagovat na obnovitelné zdroje, jako jsme reagovali, zastavit úplně podporu, to je ode zdi ke zdi. A vy v ASEK dokonce uvažujete o dovozu biopaliv. My máme milion hektarů orné půdy, když nepočítám potravinovou soběstačnost, tak tam snad můžeme něco vypěstovat, ne? A co se týká jaderných elektráren, o tom něco vím. Dám hlavu za to, že Dukovany neposuneme za rok 2025. A když stát do teď nedonutí ČEZ rozjet výstavbu 3. a 4. temelínského bloku, aby ty Dukovany začaly trochu nahrazovat. A jestliže chceme v Dukovanech postavit nový blok, tak to nestihneme do r. 2030. Takže Vaše představy o jádru jsou taky špatný, chce to uvažovat trochu realisticky.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Minimální účinnosti, standardy jako podmínka jsou uvedeny v ASEK. Nízkoenergetické budovy po roce 2020 jsou rovněž součástí. Pokud bude schválena, tak by se měla propadnout do podmínek pro stavební řízení. Musím říci, že tyhle věci tam jsou, oni také některé z nich vyplývají z evropské legislativy. Co se týče ovlivnění, máme tam některé nástroje, např. co již bylo zavedeno a co chceme akcentovat, znevýhodnění nízkoúčinné kondenzační výroby elektřiny, které bylo zavedeno loni do zákona a které navrhujeme. To je jeden z těch nástrojů, které můžeme použít. Jedním z nich, který můžeme použít pro ovlivnění rozsahu výroby elektřiny a nepřímo vývozu je např. změna tarifní struktury a zavedení platby na straně výroby. Ale nesmíme mít nástroje jakým způsobem omezovat vývozy elektřiny. Evropská legislativa nám nedává přímé ani nepřímé možnosti jakým způsobem ovlivňovat přeshraniční výměnu elektřiny. To bychom šli za rámec trhu s elektřinou. Je pravdou, že řada států za rámec jde. ČR je jeden ze států, které splnil směrnice pro vnitřní trh s elektřinou, i ostatní státy budou donuceny toto učinit. Nemůžeme jít opačným směrem. Co se týče jádra, tady už to zaznělo, ano, po roce 2025, mezi lety 2025-2028, pakliže předpokládáme, že v následujících letech dojde k přelicensování Dukovan o dalších 10 let považujeme to za pravděpodobné a technicky nevidíme ani nemáme informace, že by to nemělo být. Ale po roce 2025-2028 přesto že záměrem je provoz prodloužit, tak samozřejmě to nemůžeme vyloučit, že k tomu nedojde. I to je důvod pro to, mít výkonovou rezervu. Je to zájmem státu, když už elektrárna stojí a nejsou důvody proti z hlediska bezpečností, proč ji nepřelicensovat na padesát let tak, jak se to děje v USA u elektráren, tak proč to neudělat, nicméně rok 2025 je za 12 let a rok 2028 je za 14 let a nemůžeme vyloučit ani tento nežádoucí scénář.

Dotaz – pan Hájek (teplárenské sdružení):

Chtěl bych jen stručně. V první řadě tady padlo již v té prezentaci několikrát, že je potřeba uhlí spotřebovat s maximální účinností. To já vítám a podporuji, nicméně si dovoluji říct, že ta čísla, která jsou prezentována, tak tímto směrem nesměřují. Jestliže v roce 2010-2035 dochází k poklesu výroby elektřiny z hnědého uhlí zhruba třikrát, tak v případě tepla je to více jak pětikrát. V roce 2040 bude výroba energie z hnědého uhlí 13,7 TWh. Dneska nemáme větší výrobu v kombinované výrobě elektřiny a tepla z hnědého uhlí. Jestliže tomu tak není a v roce 2040 máme jen 9 petajoulů dodávky tepla z uhlí, tak koncepce směřuje k tomu, že potlačuje kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, naproti tomu co je tvrzeno, že kombinovaná výroba bude preferována. Bohužel ta čísla tímto směrem nesměřují a já nevím, jestli to je omyl, nepochopení z mé strany, ale skutečně mám obavu o to, že ten směr není naplněn.

Co se týče druhé věci, komunálního odpadu, já bych jen řekl, že tam se hovoří o 80% využití spalitelné složky po recyklaci, s tím souhlasím, resp. nesouhlasím s rokem 2040. Byly diskuze, jaké je reálné datum. Řada evropských zemí neskládá energeticky využitelný odpad vůbec, s tímto je ČR pozadu. Na MŽP pracovala pracovní skupina, která řešila otázky odpadového hospodářství a v té skupině byli zástupci NGO a odpadových firem i naši zástupci (pozn. Teplárenské sdružení). Skupina se pochopitelně shodla na máločem, ale na jedné věci ano, a to že je reálné, aby ČR zastavila skládkování energeticky využitelného odpadu do roku 2025. To byl jeden ze závěrů skupiny. Se skládkováním je možné pohnout rychleji, to se domnívám a omlouvám se, pokud jsem netrpělivý.

Pak stručný komentář k OZE. Koncepce říká, že v této oblasti vychází hodnoty z Národního akčního plánu pro OZE. Chci jen upozornit, že dle zákona to má být právě naopak. Tzn., že ten Národní akční plán má vycházet z ASEK. Myslím, že by bylo dobře, aby ta koncepce pracovala s realitou, a s tím k čemu zde došlo, faktické zastavení podpory. Udělali jsme si jako Teplárenské sdružení studii jak to vypadá s využitím biomasy dnes, letos spotřeba biomasy klesne, neboť klesla podpora a část spotřebitelů skončila. Několik málo projektů se dokončí. Od 2015 je zastavena podpora spalování, kromě kombinované výroby elektřiny a tepla, takže dnes ti co biomasu spalují tak s tím skončí, tzn. další biomasa, která se uvolní, tak zde bude přebytek nabídky biomasy, kterou nebude kam využít, neboť podpora pro nová zařízení bude omezena. Fakticky je třeba počítat s tím, že za těchto podmínek do roku 2020 zde dojde k nárůstu výroby elektrické energie z biomasy, není reálné. Já bych doporučoval se nad tím zamyslet a podívat se na to, co skutečně je realistické a myslím si, že ten Národní akční plán pro obnovitelné zdroje je dnes překonaný na obě strany. V některých položkách je ten plán někde jinde. Doporučoval bych v této oblasti tu koncepci zrealizovat a pak to promítnout do toho dalšího.

A ještě bych si dovilil poslední rychlou poznámku a to je to, že koncepce explicitně zvažuje zrušení podpory decentrálních zdrojů. Já bych jen k tomu řekl jen to, že fakticky dneska ta decentrální výroba, tzn. výroby, které jsou připojeny do nižších napěťových hladin, jsou na trhu znevýhodněny, a to tím, že fakticky platí náklady na dopravu paliva, které si musí dovézt do svého místa, jsou umístěny dle spotřeby tepla a nikoli dle toho kde mají výhodný zdroj paliva. Na druhou stranu zcela objektivně šetří náklady v elektrizační soustavě. A dnes tyto zdroje nemají zohledněny ani plně náklady, které v soustavě fakticky šetří a od úřadu dostávají podporu ¼ nákladů, které šetří. Mluví se o podpoře decentrální výroby, ale není to žádná podpora, jen zohlednění úspor, které v tom systému vznikají, a ASEK navrhuje tuto podporu zcela zrušit. Členské státy ale budou povinny zohlednit přínosy decentrální výroby elektřiny, a to i v oblasti úspor investičních nákladů výstavby sítí, tzn. nejenom na úrovni ušetřených ztrát, ale i na úrovni úspor investic do energetické infrastruktury. Některé ty zdroje není možné vypnout, ani ty decentrální, protože ta síť to neunes. Síť není stavěna na to, že např. bude mimo provoz elektrárny Opatovice a takových zdrojů je tu více. Čili jenom bych řekl, že bych si představoval, že ta koncepce se touto otázkou bude více zabírat do hloubky nejen ve smyslu, že zruším podporu decentrální výroby, ale i ve smyslu nastavíme podmínky na trhu tak, aby jaksi byly férové ve vztahu k tomu, že tady jsou nějaké velké zdroje, které mají výhodu v tom, že se lokalizují tam, kde je to výhodné, mají výhodu z rozsahu, ale na druhou stranu nám tady vytváří nároky na výstavbu sítí a vytváří ztrátu v té soustavě. Trh by měl vytvářet nějakou rovnováhu. To jsou asi takové nějaké základní připomínky.

Komentář – pan náměstek Šolc:

Co se týče podpory decentrální výroby, tak ten záměr ji rušit nevyplývá z ničeho jiného než z toho, že tento způsob podpory v tuto chvíli plně nenacházíme podporu v evropském soutěžním právu. Byli jsme na to upozornění ze strany EK v rámci notifikačního procesu. Tento způsob podpory je neudržitelný, to neznamená, že neexistuje důvod zohlednit nákladové dopady. Ale to se dá udělat tak, a souhlasím, že to tam není řešeno dostatečně, jako součást reformy tarifů, která zohlední to, že existují různé náklady, že síť používá stejně výrobce jako spotřebitele, to znamená to, co již bylo zmíněno určitým

implementováním G komponenty, rozdělením platby za používání sítě mezi výrobu a spotřebitele, pak bude možné strukturovat, jaké náklady na tu síť vyvolávají jednotliví výrobci. Netýká se to úspor investic. Síť musí být připravena na situaci různých výpadků. Decentralizované zdroje šetří energii a šetří energii na ztráty, ale nelze prokázat, že by systematicky šetřily kapacitu sítí, pakliže nebudeme moci zajistit v případě výpadku decentralizovaného zdroje, aby se na místě současně odpojila i spotřeba, a to jsou mechanismy, které trh s elektřinou nepodporuje. Nicméně vnímám to jako připomínku, že tam není dostatečně řečeno jakým způsobem to zvýhodnění řešit. Dostupnost uhlí pro teplárny a pokles je dán tím, jaká je vůbec dostupnost a disponibilita uhlí v ČR a jaké jsou manévrovací stupně, jaké jsou možnosti státu, jak do toho zasáhnout. Znova jsme u toho, jaké nástroje a jaký stupeň flexibility má stát na to, aby aktivně ovlivňoval situaci na trhu. Domníváme se, že z hlediska disponibility uhlí a jakým způsobem je nastavena současná situace, tak že to je reflexe toho, co je možné zrealizovat. Pokles disponibility uhlí je možná ne úplně optimální, ale je to v mezích toho, co je stát schopen svými nástroji ovlivnit. Využití odpadu vnímám jako připomínku k tomu, že ten cíl v ASEK mohl být ambicióznější. Co se týče biomasy, předal bych slovo kolegovi.

Reakce – p. ředitel Gebauer, MPO

Národní akční plán pro obnovitelné zdroje budeme za 8 měsíců vyhodnocovat a podle toho upravíme nástroje. Ve vyhodnocení dojde k úpravě, kterou jste zmínil pro oblast bioplynu, zvýšení resp. zrealizování. Ještě tam dojde i k úpravě pásma, které máme do 13%, které nebude pokryto provozními dotacemi. Souhlasíme s tím, že by Národní akční plán nebo podíl OZE měl vycházet z koncepčního dokumentu, ale u obnovitelných zdrojů bylo narušena volnost ČR pro volbu energetického mixu, kdy z evropské direktivy máme určeny podíl OZE. Pokud sestavujeme koncepci, musíme respektovat legislativu, a to do roku 2020, tzn. ten 13% procentní podíl, který nám byl nadiktován. V tomto případě nelze upravit tu hodnotu směrem dolů. Váš dotaz spíš směřoval k tomu, že nemáme nástroje, že bychom těch 13% naplnili. Provozní podpora jako taková skončila, zůstaly nám dva další nástroje, legislativní podpora, tam se snažíme pomoci menším zdrojům, tam by mohla být zvýšena legislativní podpora a dále zůstává investiční podpora, kdy s dalším Programem počítáme, že by peníze byly směřovány na investiční podporu OZE. Nelze snížit hranici podílu OZE do roku 2020 pod 13%.

Reakce – p. Hájek (teplárenství)

Chápu z té provedené optimalizace ASEK, že zde dojde k omezení těžby uhlí, tomu jaksi nemůžeme zabránit. Pochopil jsem, že do budoucna bude uhlí směřováno spíš do elektráren než do tepláren a z toho jsem poněkud nervózní.

Odpověď – Ing. Kovačovská, MPO:

Detailně odpovím, až dostanu všechny připomínky. Jen k tomu řeknu, že co se týče optimalizace a využití hnědého uhlí, my navrhujeme primárně směřovat podporu do systému vysoceúčinných technologií. Musíme respektovat stávající vlastnickou strukturu na trhu. Odpovídá to tomu, jaké máme my reálné disponibilní nástroje v současné době. Do optimalizace vstupovalo i toto. Realita jaká je, jaké jsou stávající smlouvy apod.

Reakce – pan náměstek Šolc:

Jedním z nástrojů by měla být i novela horního zákona, která umožní státu, aby ovlivňoval způsob užití hnědého uhlí a aby ho mohl nasměrovat do tepláren. V tuto chvíli stát nemá žádný nástroj jak toto provést. Zpracovali jsme záměr novely horního zákona, a pokud se to podaří, tak na tom budeme lépe. Pokud existují smlouvy, tak stát by do nich mohl vstoupit jen tak, že ponese náklady na účinky, které to bude mít na existující smlouvy, takže na konci by stály peníze, které by stát někde musel sebrat a vyplatit jako kompenzaci. Není to jednoduché a jsme hodně omezeni tím, co již dnes existuje a jak je to nastaveno. V tomto smyslu máte pravdu, v řadě parametrů je ta energetické koncepce reflektováním reality více než definováním jakým způsobem měnit, protože ta razantní změna bude stát peníze.

Dotaz – paní Jana Bradová z Chomutova

Nelíbí se mi, že koncepce počítá z další devastaci našeho kraje těžbou uhlí. Říkal jste, že nová koncepce je lepší, ale to není pravda. Vy jste z návrhu koncepce vyškrtli všechny zmínky týkající se limitů těžby, ale má to háček. Podle původního zadání měla koncepce limity zachovat, premiér Rusnok sliboval, že na limity nesáhne, a to je dnes vláda v demisi bez polit. mandátu a ta by neměla rozhodovat o tak závažných otázkách jako je prolomení limitů. To je moje první námitka a dál tato koncepce nepočítá se zachováním limitů a ochranou lidí, kteří zde žijí, počítá se s využitím existujících dobývacích prostor. To tedy znamená, že by se zde mělo těžit a to jste si jako tvůrci koncepce nevšimli? Chcete přistoupit k likvidaci obydlí (Horní Jiřetín, Černice) v této zóně a zhoršení životního prostředí a ovzduší. Už teď se potýkáme se zkrácením života a výskytem nemocí respiračních apod. Centrum pro otázky životního prostředí při UK uvedlo, že spaláním uhlí, které se nalézá za ÚEL v českých elektrárnách a teplárnách by vedlo k externím nákladům ve výši 1,33 bilionů korun. Chci se zeptat, jestli jste tuto studii také brali v potaz a pokud ne, tak požaduji, abyste tak učinili. Je na čase aby se přestal devastovat náš region, máme špatné životní prostředí a likvidují se obce. Uhlí stejně dojde a naši potomci budou muset hledat jiné řešení, ať už pro teplárny nebo pro jiná odvětví. Snažte se schovat limity těžby do pojmu respektování dobývacích prostorů. To je moje námitka.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

My jsme formulaci respektování dobývacího prostoru řekli zcela jednoznačně, že strategií není jít na nové dobývací prostory, přestože v ČR máme velké zásoby uhlí. Ten výrok je jasný. Současně jsme řekli, že existuje koridor akceptovatelného vývoje energetiky, který pro hnědé uhlí z hlediska jeho spotřeby na spodní hranici znamená, že nebudeme potřebovat ani těžbu za limity ani dovoz uhlí, na horní hranici znamená, že budeme potřebovat spotřebu uhlí, která může být pokryta těžbou za limity nebo dovozem uhlí. Nyní koncepce neříká nic jiného, takže nesouhlasím s tím, že by ASEK předjímala, že je nezbytné prolomit ÚEL, to v té koncepci není. Tam je akceptovatelný koridor, kdy říkáme, kdyby ten vývoj vybočil z těchto koridorů, bylo by to z pohledu státu a jeho zájmů, z nichž jedním je ochrana zdraví, ochrana životního prostředí stejně jako bezpečnost dodávek uhlí, tak by stát měl nějakým způsobem zasáhnout a ten vývoj vrátit do tohoto koridoru, protože by byl jeden z těch tří aspektů vrcholových strategických cílů narušen. Pokud je vývoj v uvnitř koridoru je to akceptovatelné a záleží na konkrétním vývoji na trhu s elektřinou, na trhu s formami energie a vývoji legislativy v rámci EU, ve které části koridoru se budeme nacházet. Vláda v demisi v tuto chvíli se nedomníváme, že bude schvalovat ASEK, protože její schvalování bude asi nejdříve někdy v jarních měsících roku 2014.

Reakce – pan Jakub Vít (Svaz Průmyslu):

Vítám státní energetickou koncepci. Můžu mít výhradu ke Státní energetické koncepci, ale já ji vítám, a to z důvodu, který je zřejmý. Drželi jste se 1. 2. a 3. termodynamického zákona. Zvláště po aktualizaci, která nedávno proběhla, máte započteny i složité algoritmy a faktorovou analýzu. Některé dosažené koeficienty jsou započítány i se zvýšením energetických výdajů do snížení emisí elektráren a zdrojů jako takových. Vyjděte vstříc tomu, co zavedli Australané, od letošního roku to mají i v USA – celoeconomický index energetické intenzity, je to jednotka výroby elektrické energie jako takové, potřebná na výrobu jednotky nějakého zboží či služby a její přepravu. Ten koeficient je dlouhá léta známý. Podle European je 83% zdrojů na výrobu z fotovoltaiky a větru mimo EU, stejně tak připomenu, že dle evropské agentury pro životní prostředí za 10 let EU jako celek navýšila vývoz recyklovaných materiálů u plastů do Asie 14-ti násobně, u kovů 13-ti násobně, a u papíru 6-ti násobně. Já jsem za to, abychom toto vše započítali, a navrhuji, přepočtete to, neboť váš makroekonomický základ to umožňuje, udělejte to na celoeconomický index energetické intenzity.

Dotaz – pan Jan Rovenský, Greenpeace

Myslím, že si to stejně uděláte po svém. Život je jinde, dovolím si pár příkladů, prvním je povolení hlubinné těžby, ke kterému dalo souhlas minulý týden MŽP bez toho, že by se ty vlivy nějak posuzovaly. Je to zajímavé proto, že vy v té koncepci píšete o tom, že je zapotřebí zajišťovat hnědé uhlí pro teplárny, s čímž souhlasím, ale problém je, že zde ČR prosvihla příležitost přesměrování 25 mil tun uhlí s výhřevností 17 megajoulů, aniž uložila podmínku v potřebě posuzování vlivu na životní prostředí. Jiný případ z 2012 je prodej elektrárny Chvaletice a opce na elektrárnu Počerady Severní energetické. Chcete omezovat kondenzační dobu elektřiny s nízkou účinností a zde stát mohl snadno a rychle odepsat staré uhelné bloky s výkonem blížícím se Temelínu, ale neudělal to. Stát by měl využívat akcionářských práv,

ale on je ani dneska využívat nemůže. Ten třetí případ si nechám na závěr. Přišel jsem proto, aby se nemohlo říkat, že námitky nezazněly a nikdo si jich nevšiml. Ta první již byla zmíněna, týká se vývozu elektřiny, nemyslím si, že vyvážet elektřinu je stejné jako vyvážet auta. Vývoz aut není zatížen náklady 60 mld. korun, které každý rok rozpočty domácností doplácí pouze na výrobu české elektřiny z uhlí. V případě aut o ničem takovém nevím. Až budeme vyrábět 100% elektřiny z obnovitelných zdrojů, pak to můžeme srovnávat, ale nyní se mi to nezdá jako úplně moc šťastná paralela. Druhá věc: vy jste, pane náměstku zmínil, že v zásadě se nepočítá v budoucnu s exporty na úrovni stávajících 17 TWh, to máte pravdu. Když se dívám na rok 2015, což je blízká budoucnost, tak tam máte 16,5 TWh a v roce 2030 tam máte 15,5 TWh. To je minimálně více, než podle vašich odhadů bude v té době kompletní spotřeba všech domácností.

Druhá poznámka, zmiňujete snižování tržních deformací, subvence, administrativní omezení a bariéry na cenu elektřiny a v případě dlouhodobého významu na cenu elektřiny zajistit mechanismus stabilizující cenu elektřiny na velkoobchodním trhu. V tržních deformacích jste nezmiňovali ty externality. Garantuji vám, že v okamžiku, kdy bychom do cen elektřiny z uhlí započítávali těch 60 mld. ročně, tak většina obnovitelných zdrojů, které dneska pobírají perversní dotace, by žádné přímé provozní podpory nepotřebovala, protože by uhlí vytlačily. Když mluvíte o tržních deformacích tak je třeba začít externalitami. Za třetí.... porovnání variant... já jsem s potěšením zaznamenal, že zpracovatel posuzování vlivu vyslyšel náš návrh, aby se to posuzování dělilo variantě, bohužel patrně nepochopil podstatu té námitky. Je hezké, že jako referenční scénář byl vybrán zelený scénář z roku 2004, který počítá s využitím uhlí za limity a rozvojem jaderné zdrojů. Chápu, že s ním vám ten váš scénář vyšel z hlediska životní prostředí jako lepší. Požadovali jsme, abyste porovnali váš scénář buď s Chytrou energií nebo s Energetickou revolucí nebo s nějakým podobným scénářem nebo s referenčním scénářem mezinárodní energetické agentury. Bohužel chápu, že by to potom nevyšlo tak pěkně a že zpracovatel se těmito variantám vyhnul. Mám tady celou řadu technických připomínek k tomu textu, myslím, že pan Hájek zmiňoval, že v opatřeních máte často věci, které neodpovídají výstupu toho scénáře. Jako příklad, v textové části píšete, že se počítá s razantním nárůstem spotřeby elektřiny v domácnosti, ale v tabulce 9 je naopak ta spotřeba domácností stabilizovaná až do roku 2040. Myslím, že takových případů bych mohl uvést více.

Konečně ta poslední věc, která tady už zazněla, jsou limity těžby. Mně vrtalo hlavou, proč když v bilancích z mého pohledu sympaticky nepočítáte s využitím uhlí za limity do 2035 tak, proč jste v poslední variantě škrtnuli ve vstupech scénářů zachování ÚEL a nahradili jste je respektem k dobývacím prostorům. Podstatné na tom je, pochopil jsem to dneska, kdy pan premiér Rusnok s vaším panem ministrem v Mostě oznámil, že jejich vláda se bude zabývat limity těžby. Chápu to a respektuji, ale otázkou je, o čem se tady vůbec bavíme.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Stát nemohl postupovat podle koncepce, protože v tuto chvíli neplatí. Co je v koncepci je záměr, podle kterého se bude postupovat, pokud bude schválena, pokud ne, bude se postupovat dle platné energetické koncepce z 2004. To rozhodování, ty dva případy, o kterých jste mluvil, ty jsou v intencích platné energetické koncepce. Pokud nebude tato koncepce schválena tak bude platit SEK 2004, ta která byla schválena vládou, která platí. Do té doby než bude přijata jiná koncepce, já s tím neumím nijak zacházet. Zatím platí ta, která byla schválena vládou a dle které, jak říkáte, by se měly chovat státní orgány a legislativa. Takže pokud se dle ní nechovají, tak je to otázkou, jaké jsou vynucovací nástroje. Přáli bychom si, aby řada koncepcí od inteligentních sítí přes přednostní využití pro teplárny byla přijata, protože právě na základě toho bychom je mohli promítnout do opatření. Všechna ta opatření, která jsou navrhována v ASEK a která hovoří o tom, co stát bude dělat v jednotlivých termínech, tak v tuto chvíli jsou pouze návrhem, stanou se úkolem v okamžiku kdy koncepce bude schválena. Přáli bychom si, aby koncepce již platila, protože pak bychom měli důvod jak si vynucovat, aby se podle ní chovali zástupci státu v podnicích, legislativa a exekutiva, ale až to bude schváleno.

Co se týče externalit, tak tam je to řečeno jasně, ano souhlasím s vámi, ideální by bylo zrušit za prvé všechny tržní deformace, co se týče napočítání externalit, můžeme se zabývat výpočtem řady externalit a tím, jak je ta studie relevantní a řady jiných alter. studií a ve srovnání s tím vyjadřujete názor, že automobilový průmysl má menší externality, já to nevím, nepočítal jsem to. Nevím, zda tyto studie existují. Souhlasím s tím, akorát napočítat externality, implementovat je, to bude dlouhý proces a za druhé odstranění všech tržních deformací není otázkou ČR, ale otázkou všech ostatních států. My nemůžeme odstranit tržní deformace na trhu ČR, protože trh je jeden společný v EU a budou se tam projevovat více výsledky těch deformací, které jsou v jiných státech EU právě díky tokům elektřiny. ČR

zastává pozici v diskuzích v EU, aby za účelem reformy trhu byly primárně rychlým způsobem zastaveny všechny tržní intervence, pokud by tomu tak nebylo, tak aby byly k dispozici nástroje, které umožní do doby, než tak bude učiněno, tak jaksi zaštitit nezbytné kroky, podpora OZE, jádra, nebo jiné bezemisní technologie. Věcně se shodneme, ale v tuto chvíli není vůle u většiny členských států při diskuzi touto cestou se vydat a těch intervencí se zbavit. Pokud není vůle se jich zbavit, pak nechť každý stát má právo využít škálu intervenčních nástrojů, které umožňují realizovat jeho energetickou strategii. To je náš postoj. V tuto chvíli pokud nevěříme tomu, že je to možné, jen říkáme, pokud to nebude možné, tak by stát měl mít nástroje, které použije v případě, že by byla ohrožena jeho výkonová bilance. Co se týče nárůstu spotřeby v domácnostech, možná poprosím kolegyni o komentář, možná že to je připomínka k upřesnění textu a že tam je rozpor.

Komentář – Ing. Kovačovská, MPO

Koukala jsem na to, rozpor je opravdu v jedné větě v textu a tam právě předpokládáme ve spotřebě v petajoulech úsporu v domácnostech, tak jak je to v tabulkách uvedeno.

Komentář – pan Martin Mikeska – Hnutí Duha

Kompenzační mechanismy pro temelínské bloky, chtěl bych upozornit, že podporu pro jádro navrhuje sněmovně ODS (16 poslanců) a pokud se vašimi návrhy má zabývat vláda bez účasti ODS, tak bych toto doporučil přehodnotit.

Dotaz – paní J. Žloutková - Praha

Proč nejdeme cestou Německa nebo Dánska? Uvádíte, že nevidíte ekonomický důvod vytváření tlaku na hnědé uhlí, pokud bude vynášet. Ale možná byste mohl najít ekologický důvod. Proč nevyvážet uhlí? Chtěla bych se zeptat na váš názor, co se týče prolomení těžebních limitů, překvapilo mě, že stará vláda má něco dočinění s prolomením limitů a chci znát váš názor.

Dále se chci zeptat paní magistry, ASEK nemá vlastní finanční rámec, tzn., že jsem špatně pochopila, že nemá žádný vlastní finanční rámec, není dotovaná apod.?

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Proč nejdeme cestou Německa, protože nejsme Německo, nemáme Severní moře s jeho větrným potenciálem. Co se týče podpory fotovoltaiky, jistě si všímáte, že poslední vyjádření německých politiků směřují k tomu, jak zabrzdit vlnu dotací, jak říci, že dotace budou zastaveny poté, co bude dosaženo cíle pro 2020. Jsem přesvědčen, že asi ta vyjádření budou gradovat v čase proto, že ani tak bohatá společnost jako Německo si to nemůže dovolit. Důkazem jsou vyjádření německých politiků již po volbách, která směřují jiným směrem než je zrychlení využití OZE a ten původní scénář. My nemáme klimatické podmínky a možnosti zejména v oblasti větru, jako má Německo, ale co se týče podpory fotovoltaiky, tam jsme na tom stejně jako Německo. Výše příjmů našich domácností je taková, že nám neumožňuje tak velkorysé rozhodnutí, jako v případě Německa na podporu OZE, kde pokud vím a víte to sama dobře, příplatky za OZE jen v letošním roce jsou 53 EUR za MWh, které platí domácnosti a v příštím roce to bude asi okolo 62 EUR. Nemůžeme si dovolit jít cestou Německa z důvodu odlišných podmínek, ve kterých se nacházíme, a to jak ekonomických, tak přírodních.

Co se týče nevyvážet, my říkáme, že tady je trošku nedorozumění, jedna věc je zda těžit nebo ne a za jakých podmínek a jak při rozhodnutí o těžbě a povolení těžby vyhodnocovat dopady, ale od toho máme procesy hodnocení vlivu na životní prostředí a rozhodovací procesy povolování těžby. Ovšem když to uhlí vytěžíme podle platných pravidel, tak opravdu z hlediska ekonomického nevidím ani cestu jak ten vývoz zakazovat, nevidím ani smysl. Není to o tom, jestli budeme zakazovat import, export, ale je to o tom, v jakém rozsahu a za jakých podmínek budou ta povolení udělena. Co se týče limitů těžby, tady už to zaznělo, ASEK o tom nehovoří, ten spodní scénář spotřeby hnědého uhlí neuvažuje s žádným uhlím za limity, ten horní scénář uvažuje s tím, že bude uhlí za limity nebo z dovozu. Dnes dovážíme uhlí i vyvážíme uhlí, pozice se mění z roku na rok. Energetická koncepce to nepředjímá a o tom, že by revidovalo vládní rozhodnutí o limitech tak o tom nevím, o tom co bylo dnes řečeno v Mostě jsem se dozvěděl teď z sms. K tomu se neumím vyjádřit.

Komentář – Jana Švábová Nezvalová - AMEC

Já jenom upřesním k otázce ohledně toho, že ASEK nemá vlastní finanční rámec, tím bylo myšleno to, že nedisponuje prostředky, které by rozdělovala pro realizaci konkrétních projektů, např. tak, jako je tomu u operačních programů, které jsou také strategickými koncepčními dokumenty. Tzn., že nástroje ASEK jsou managementové, může pracovat pouze s nastavením pravidel energetického trhu, čili jedná se o nástroje především v úpravě legislativy, fiskálních a daňových pravidel.

Komentář – pan náměstek Šolc:

Doplním, že nicméně předpokládáme navýšení prostředků na programy úspor v rámci operačních programů. Je to strategický záměr, faktická cesta by potom byla, že ve vazbě na toto zadání tak by bylo použito jako legitimita pro nastavení operačních programů, takže rozdělování se bude dít formou standardních nástrojů, ale pokud by toto bylo schváleno jako zadání, tak by to byl rámec při definování operačních programů, aby byla tato prioritní osa zdůrazněna.

Dotaz – pan Jan Rovenský, Greenpeace

Ještě jednu poznámku a otázku. Ta poznámka se týká toho, co jste již dvakrát řekl, a totiž že nelze žádným způsobem bránit v exportu elektřiny nebo exportu hnědého uhlí z ČR, neuvažovali jste o ekonomických nástrojích?

Připadá vám normální, že vy jako náměstek zodpovídající za těžbu nevíte o tom, že váš pan ministr oznámí v Mostě změnu limitů ještě za jeho funkčního období.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Já nebudu vyjadřovat mé názory, určitě ne osobní, a z pohledu náměstka není předmětem projednávání vyjadřovat se k prohlášení členů vlády.

Co se týče toho a to je mnohem podle mě zásadnější, jestli jsme neuvažovali s ekonomickými nástroji? Ano, uvažovali, je to i v návrzích, zmínil jsem se o tom, že uvažujeme o tom jakým způsobem nastavit tzv. G komponentu, rozdělit platbu za síťové služby mezi výrobce a spotřebitele. To je jeden z nepřímých nástrojů. V návrhu horního zákona je snaha zvýšit poplatky z těžby. Definovali jsme jakým způsobem alokovat dodatečné prostředky směrem ke krajům a obcím zasaženým nepřímo těžbou abychom vyrovnali dopad, že peníze mají v tuto chvíli obce, na jejichž katastru se nachází dobývací prostor, ale ne obce které s ním sousedí a jsou zatíženy. Toto je jeden z koncepčních závěrů obsažených v Surovinové politice. Věcný záměr byl projednán a přeložen vládě, zatím nebyl vládou projednán, takže uvidíme, zda nová vláda. Uvažujeme o těchto opatřeních a děláme i konkrétní návrhy jakým způsobem je realizovat. Jsou to jediné nástroje, které máme. Co se týče srovnání solární daně, tam jediným argumentem a obhajobou pro takto specifickou cílenou daň bylo, že se odčerpává nepřiměřená kompenzace, která byla neadekvátně nastavena. Takto to bylo komentováno a takto to bylo i legitimizováno ve výrocih Ústavního soudu, to je specifická příklad, kdy vlivem okolností došlo k tomu, že podpora byla vyšší než by odpovídalo původnímu zadání legislativy a jako nástroj na napravení tohoto stavu byla zavedena solární daň. Také v tomto kontextu je vnímán tento názor i při jednáních s Evropskou komisí. Již pět let platí ekologická daňová reforma a zdanění jednotlivých paliv bylo odloženo, ale doufám, že by mělo pokračovat i záměry ekologické daňové reformy, tzn. zatížení uhlíkatých paliv a nejvíce se to týká uhlí.

Komentář – Paní Machová, Jihočeské matky - České Budějovice.

Já bych měla jen několik poznámek a nemusíte mi na ně odpovídat, stejně jako Janek Rovenský, jsem stará harcovnice, která některá taková veřejná jednání zažila. Chtěla jsem zareagovat na to, co tady říkala paní, jejíž jméno jsem zapomněla o těch severních Čechách a o tom proč nemůžeme jít cestou Německa. Na to je jednoduchá odpověď. U nás politické podmínky jsou jiné než v Německu a na rozdíl od Německa nedovedu si představit, že by tam o podobě energetické politiky i dalších záležitostech rozhodovala jedna energetická společnost. To je velký rozdíl a my se jim nemůžeme rovnat. Chtěla jsem

zareagovat na to, co říkal pan náměstek. Jak velkorysá podpora byla nastavena pro OZE a jak moc domácnosti musí doplácet na OZE. K tomu bych chtěla říct, že ono to tak ve veřejnosti se tento názor zakořenil, ale že je jasné, že daleko větší peníze v té sumě faktury za elektřinu platili domácnosti nikoliv za příspěvek na obnovitelné zdroje, ale za distribuci. Teď už se to změnilo a bude to vypadat jinak.

Odpověď – pan náměstek Šolc:

Chtěl bych to okomentovat. Právě tu německou energetickou politiku a v této souvislosti bych se zeptal zástupců MŽP, jestli proběhl proces mezistátního posuzování energetické strategie Německa. Já jsem o tom nebyl informován, nevím, jestli nás Německo vyzvalo, jestli proběhl proces mezistátního posuzování jako v případě naší energetické koncepce. (Pozn.: zástupci MŽP Ing. Šimová potvrdila, že Německo nepřizvalo ČR k projednání jejich energetické koncepce). Takže když jste hovořila o tom, jak jednoduše je možné schválit energetickou strategii nebo její změnu, tak si myslím, že zrovna i tam má každý stát svá specifika a své cesty a já bych byl velice opatrný říkat, že jeden stát se chová nějakým způsobem lepším než jiný.

Máme rozdíl kromě toho i v politickém náhledu, máme rozdíl vůči Německu v tom, že u nás existuje převažující podpora veřejnosti vůči jádru a v Německu neexistuje. To je důvod proč naše energetická strategie může být tak předkládána taková jaká je.

Co se týče distribuce, k tomu bych potřeboval doplnit. Za první už to není tak, že je to vyšší položka, ale hlavně distribuce je služba, za kterou získám dopravu elektřiny do své zásuvky a získám kapacitu, která kdybych měl vlastní zdroj, tak v každém okamžiku kdy nevyrábí tak mi zajišťuje dopravu elektřiny odjinud. Za tuto službu jsou faktické náklady a také jistota že nezůstanu bez elektřiny. Víím, co za ty peníze dostávám. Za příplatek za OZE dostávám stejnou elektřinu, takže tam není jasné, když srovnávám tyhle dvě položky, co za tu první získávám hodnotu, kterou potřebuji, ale co získávám za tu druhou hodnotu z hlediska užité vlastnosti.

Nikdo další se do diskuze se svým příspěvkem nepřihlásil. Bylo tedy konstatováno, že Veřejné projednání Aktualizace státní energetické koncepce proběhlo dle požadavků zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a byly znovu zopakovány termíny pro zasílání připomínek veřejnosti k návrhu ASEK a jejímu posouzení vlivů na životní prostředí na Ministerstvo životního prostředí, lhůta je do 13. 12. 2013. Poté bylo veřejné projednání ukončeno. Do diskuze se již nikdo další nepřihlásil a Ing. Šolc veřejné projednání ukončil.

III. ZÁVĚR

Aktualizace státní energetické koncepce a vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí byly řádně veřejně projednány dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

V Brně, dne 25. listopadu 2013

Zápis zpracovala: **Mgr. Jana Šváblová Nezvalová**, zástupce zpracovatele SEA

Příloha: Prezenční listina z veřejného projednání